

ULUSAL MESLEK STANDARDI

BASKI VARYANTÇISI

SEVİYE 3

REFERANS KODU / 18UMS0684-3

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI: 09.06.2018-30446 (Mükerrer)

Meslek:	BASKI VARYANTÇISI
Seviye:	3¹
Referans Kodu:	18UMS0684-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI (TTSİS)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/ Sayı:	11.04.2018 Tarih ve 2018/53 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	09.06.2018-30446 (Mükerrer)
Revizyon No:	00

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye üç (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

BASKI PATI: Deseni basmakta kullanılan, boyarmadde ve kimyasaldan oluşan kıvamlı karışımı,

BAYRAK (PALASKA): Numune üzerinde yer alan renklerin renk çalışmalarının basıldığı bezi,

DÜZ ŞABLON (KALIP): Üzerine baskı deseni işlenmiş elek bezini tutan metal çerçeveyi,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

pH DEĞERİ: Bir çözeltinin asitlik, bazlık derecesini gösteren değeri,

pH METRE: pH değerini ölçen aleti,

pH KAĞIDI: pH değerini ölçen kağıdı,

RAKLE: Baskı patının şablondan kumaş üzerine geçmesini sağlayan sıyırma gereci,

RAMAK KALA OLAY: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

SARF MALZEMESİ: Üretimin gerçekleştirilmesinde dolaylı veya dolaysız katkıda bulunan malzemeyi,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

ÜRETİM REÇETESİ: Baskı patının içindeki maddelerin niceliklerini, baskı yöntemini ve koşullarını belirten yazılı kısa bilgiyi,

ÜRETİM PLANI: Üretimde kullanılacak malzeme, makine ve ilgili parametreleri ile yöntemlerin belirtildiği yazılı açıklamayı,

VARYANT: Desenin farklı renklerde ve kombinasyonlarda müşteri isteği doğrultusunda basılması,

VARYANT REÇETESİ: İstenen ürüne göre belirlenen renk kodlarını belirten yazılı bilgiyi,

VİSKOZİTE KONTROLÜ: Sıvının kıvamlilik derecesinin kontrolünü ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
2. MESLEK TANITIMI	7
2.1. Meslek Tanımı	7
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri	7
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler	7
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat	7
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları	7
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	8
3. MESLEK PROFİLİ	9
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	9
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	14
3.3. Bilgi ve Beceriler	14
3.4. Tutum ve Davranışlar	14
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	16

1. GİRİŞ

Baskı Varyantçısı (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası (TTSİS) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Baskı Varyantçısı (Seviye 3); iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili önlemleri uygulayarak, kalite gereklilikleri çerçevesinde, yarı mamul, araç, gereç ve ekipman ile numune hazırlayan, sorumluluğundaki makineleri takip eden ve mesleki gelişime yönelik faaliyetlere katılan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 7322 (Basımcılar)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu.

4857 sayılı İş Kanunu.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.

2/7/2013 tarih ve 28695 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik.

13/7/2013 tarih ve 28706 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik.

12/8/2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.

Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan diğer mevzuat, kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyulması ve konu ile ilgili risk analizi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Mesleğe ilişkin diğer mevzuat bulunmamaktadır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Baskı Varyantçısı (Seviye 3) belirli nem ve sıcaklık değerlerinin olduğu, kapalı fabrika ortamlarında, ıslak ve kaygan zeminde, çalışma süresi boyunca çoğunlukla hareket halinde, el ve göz koordinasyonu ile vardiyalı olarak ayakta çalışır.

Baskı Varyantçısı (Seviye 3) kullandığı kimyasal maddelerden kaynaklı zehirlenme, deri ile teması sonucu alerjik reaksiyonlar, göz ile temas sonucu gözde tahribat, ıslak ve kaygan zeminden dolayı düşme, kullandığı cihaz ve makinelerden kaynaklı yaralanmalar görülebilir.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren iş kazası ve meslek hastalığı riskleri bulunmaktadır. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilir. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlar için işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı kullanarak çalışır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Baskı Varyantçısı (Seviye 3), 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur ve 17 nci maddesi gereğince gerekli eğitimleri alır ve belgelendirilir.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş yeri kalite, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini uygulamak	A.1	İş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	Yasa ve iş yerine özgü iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.
				A.1.2	İşveren tarafından sağlanan Kişisel Koruyucu Donanımı (KKD) talimatlara uygun şekilde kullanır.
				A.1.3	Çalışma yerinde karşılaşılabilecek tehlikelerin belirlenmesi, risklerin değerlendirilmesi çalışmalarına katkıda bulunur.
				A.1.4	Anında giderilemeyecek veya yetki alanı dışındaki acil durum veya kazayı derhal ilgili personel ve acil hizmet birimlerine bildirir.
				A.1.5	Acil durumlarda çıkış ve kaçış prosedürlerini uygular.
				A.1.6	Üretim esnasında kimyasalların uygulanmasında iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygular.
		A.2	Çevre koruma önlemlerini almak	A.2.1	Çevre korumaya yönelik önlemleri, yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular.
				A.2.2	Doğal kaynakların daha az kullanımı için tespit ve planlama çalışmalarına katılır
				A.2.3	Yanıcı, parlayıcı ve aşındırıcı maddelerin talimatlar doğrultusunda güvenli bir şekilde tutulmasını sağlar.
		A.3	Kalite gerekliliklerine uygun çalışmak	A.3.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara uygun işlem yapar.
				A.3.2	Araç, alet, donanım ya da sistemin kalite gerekliliklerine uygun çalışır.
				A.3.3	Üretim esnasında yarı mamul ve mamul kalitesinin bozulmasına neden olabilecek hataların giderilmesine katkı sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	Üretim öncesi hazırlıkları yapmak	B.1	Yarı mamul ve malzemeleri hazırlamak	B.1.1	Üretim reçetesinde istenen malzemeleri hazırlar.
				B.1.2	İş emrine göre yarı mamulü, üretim planına uygun olarak boya mutfağına getirir.
				B.1.3	Elle ve gözle yarı mamulü kontrol eder.
				B.1.4	Kontrol sonucu tespit ettiği uygun olmayan yarı mamulü amirine bildirir.
		B.2	Araç, gereç ve ekipmanı hazırlamak	B.2.1	İş emrine göre üretimi aksatmayacak sayıda araç, gereç ve ekipmanı hazırlar.
				B.2.2	Kullanılacak araç, gereç ve ekipmanla ilgili eksikleri amirine bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Numune hazırlamak	C.1	Numune için boyarmadde ve kimyasal hazırlamak	C.1.1	Varyant reçetesine göre boyarmadde ve kimyasal miktarını belirler.
				C.1.2	Boyarmadde ve kimyasalları üretim reçetesine göre tartar.
		C.2	Baskı patını numune kumaşa uygulamak	C.2.1	Amiri tarafından verilen varyant reçetesine göre numune hazırlar.
				C.2.2	Yeterli miktarda baskı patı kullanarak baskı patını kalıba döker.
				C.2.3	Baskı patını desene uygun rakle ile numune kumaşa şablon üstünden uygular.
		C.3	Numunenin ard işlemlerini yaptırmak	C.3.1	Numuneye uygun olan ard işlemlerin yapılması için ilgili birime gönderir.
				C.3.2	Ard işlemi yapılan numunenin desen ve renk kontrolünü yapar.
				C.3.3	Kontrol sonucunun uygunsuz olduğu durumları amirine bildirir.
		C.4	Numuneyi ilgili birime göndermek	C.4.1	Numunenin müşteri tarafından onaylanması için ilgili birime gönderir.
				C.4.2	Onaylanmış numuneyi üretim reçetesiyle beraber baskıya gönderir.
		C.5	Bayrak (palaska) çalışması yapmak	C.5.1	Kendi yaptığı bayrak çalışması ile müşteriden gelen numuneyi karşılaştırır.
				C.5.2	Renklerin sırasını karıştırmadan baskı patı kaplarını baskı makinesi önüne getirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Sorumluluğundaki makineleri takip etmek	D.1	Makinede kaçak olup olmadığını kontrol etmek	D.1.1	Makinedeki su, buhar, yağ, hava ve gaz kaçağını gözle ve makine kumanda ekranından kontrol eder.
				D.1.2	Makinede kaçak varsa amirine bildirir.
		D.2	Makinenin çalışmasını kontrol etmek	D.2.1	Bakım-onarım ve periyodik kontrol yapıldıktan sonra makinenin belirlenen standart çalışma ayarlarını gözle ve makine kumanda ekranından kontrol eder.
				D.2.2	Bakım-onarım yapıldıktan sonra makinenin çalışmaması durumunda amirine bilgi verir.
				D.2.3	Üretim esnasında karşılaştığı aksaklıklara yetkisi dahilinde müdahale eder.
				D.2.4	Üretim esnasında karşılaştığı aksaklıklarda gerekiyorsa makineyi durdurarak amirine bilgi verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	E.1	Bireysel mesleki gelişimi hakkında çalışmalar yapmak	E.1.1	Mesleği ile ilgili öğrenme ihtiyaçlarını rehberlik eşliğinde belirler.
				E.1.2	Yönetim tarafından belirlenen mesleki eğitim ve organizasyonlara katılır.
				E.1.3	Meslekle ilgili malzeme, araç, gereç ve ekipmandaki teknolojik gelişmeleri takip eder.
				E.1.4	Mesleği ile ilgili gelişmeleri, yürüttüğü işlemlerde uygular.
		E.2	Birlikte çalıştığı kişilerin mesleki gelişimine katkı sağlamak	E.2.1	İşe yeni başlayan meslektaşlarına yapılacak işlere ilişkin bilgi ve deneyimlerini aktarır.
				E.2.2	Ekip arkadaşları ile edindiği yeni bilgi ve deneyimlerini paylaşır.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Baskı masası
2. Boya bidonu
3. Boya çözme kazanı
4. Boya ve baskı patı kabı
5. Hassas terazi
6. Kalıp
7. Kişisel koruyucu donanım (eldiven, maske, koruyucu giysi ve benzeri)
8. Makas
9. Mikser
10. Numune baskı makinesi
11. Ölçü kabı
12. pH metre
13. Rakle
14. Spatula
15. Viskozimetre

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgisi
2. Araç, gereç ve ekipman bilgisi
3. Atıkların doğru ayrılması ve geri dönüşüm bilgisi
4. Baskı ve desen bilgisi
5. Bilgisayar kullanma bilgi ve becerisi
6. Çalışma ortamındaki tehlike işaretleri bilgisi
7. Çalıştığı sektör ile ilgili mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisi
8. Ekip içinde çalışma becerisi
9. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
10. İşyeri çalışma prosedürleri bilgisi
11. Kalite kontrol bilgisi
12. Kimyasal madde ve kimyasal maddelerle güvenli çalışma (MSDS) bilgisi
13. Numune hazırlama becerisi
14. Temel düzeyde matematik bilgisi
15. Temel düzeyde tekstil kimya bilgisi
16. Temel düzeyde tekstil lifleri ve özellikleri bilgisi
17. Temel ilk yardım bilgisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
2. Çalışmalarında planlı ve organize olmak
3. Çevre, kalite ve İSG kurallarına uymak
4. Değişime açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
5. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak

6. Ekip içerisinde uyumlu çalışmak
7. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumlulukları zamanında yerine getirmek
8. İşyerinde ilgili kişilere, zamanında ve doğru bilgi aktarmak
9. İşyerine ait araç, gereç ve malzemelerin kullanımına özen göstermek
10. Kalite kurallarını benimsemek
11. Karşılaşılan sorunlar karşısında soğukkanlı olmak
12. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
13. Kimyasal maddelerle çalışma kurallarına uymak
14. Risk faktörleri konusunda duyarlı davranmak
15. Yenilikçi olmak ve mesleki gelişimlere açık olmak

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Baskı Varyantçısı (Seviye 3), meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu, Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.